

Затверджено Громадською радою
добročесності 12.03.2026

Кандидат на посаду судді апеляційного
суду:

Чаричанський Павло Олексійович

(суддя Веселинівського районного суду
Миколаївської області відряджений до
Центрального районного суду м.
Миколаєва)

ВИСНОВОК

про невідповідність кандидата на посаду судді критеріям добročесності та професійної етики

Проаналізувавши інформацію про кандидата на посаду судді апеляційного суду **Чаричанського Павла Олексійовича** (далі — кандидат), Громадська рада добročесності виявила дані, які дають підстави для висновку про невідповідність кандидата критеріям добročесності та професійної етики.

1. Кандидат на посаду судді не відповідає критеріям добročесності та професійної етики за показниками **непідкупність** та **неупередженість** (пп. 2 п. 20, пп. 3, 5 п. 16 Єдиних показників для оцінки добročесності та професійної етики судді, затверджених ВРП 17.12.2024 року № 3659/0/15-24).

Суддя допускав позапроцесуальні відносини з учасниками процесу або пов'язаними з ними особами, які могли вплинути або створити враження можливого впливу на результати розгляду цих справ. Суддя не виконував обов'язки безсторонньо та не утримався від поведінки, що у звичайної розсудливої людини можуть викликати сумнів щодо його неупередженості; не вжив визначених законодавством, Кодексом суддівської етики заходів щодо недопущення конфлікту інтересів та обставин, що можуть поставити під сумнів його неупередженість.

(пп. 2.3. п. 2, пп. 3.3., 3.9. п. 3 Індикаторів визначення невідповідності суддів (кандидатів на посаду судді) критеріям добročесності та професійної етики, ред. 16.12.2020; індикатор 7 переліку індикаторів ВККС і ГРД, які вказують на недобročесність, затвердженого 09.11.2023).

Аналізуючи судову практику Кандидата, Громадська рада добročесності встановила обставини, які можуть свідчити про наявність потенційного конфлікту інтересів під час здійснення правосуддя. Так у справі № [472/1270/20](#), відповідачем є —
чоловік , яка є помічником Кандидата.

З матеріалів справи вбачається, що _____ виступала у справі позивачем та звернулася до суду з позовом про стягнення аліментів на утримання повнолітньої дитини, яка продовжує навчання. Таким чином, особа, яка перебуває у трудових відносинах із Кандидатом та виконує функції його помічника, брала безпосередню участь у судовому процесі як сторона у справі, що розглядалася цим же суддею.

Під час розгляду справи відповідачем було заявлено клопотання про відвід Кандидата від розгляду справи. Таке клопотання мотивувалося, зокрема, наявністю конфліктних відносин між відповідачем та його дружиною — _____, а також відсутністю, на думку відповідача, необхідного рівня довіри до неупередженості суду у зв'язку з тим, що позивач є помічником судді, який здійснює розгляд справи.

Вказане клопотання про відвід було розглянуто самим Кандидатом, який постановив ухвалу про відмову в його задоволенні. Таким чином, Кандидат фактично самостійно вирішував питання щодо наявності підстав для власного відводу у ситуації, коли у справі бере участь його безпосередня підлегла.

Відповідно до ст. 1 Кодексу суддівської етики суддя повинен бути прикладом неухильного додержання вимог закону і принципу верховенства права, присяги судді, а також дотримання високих стандартів поведінки з метою зміцнення довіри громадян у чесність, незалежність, неупередженість та справедливість суду. За статтею 2 Кодексу суддівської етики суддя має уникати конфлікту інтересів, проявляти стійкість до будь-якого тиску або втручання у діяльність, пов'язану зі здійсненням правосуддя, та бути незалежним у процесі прийняття рішень. Натомість такими вимогами було знехтувано.

У п. 49, 50 Висновку Консультативної ради європейських суддів № 3 зазначено, що судді у своїй діяльності повинні завжди обирати такий підхід, який є безстороннім та виглядає таким ззовні, не допускаючи видимої упередженості, з рівноправним ставленням до сторін, підтримуючи баланс між сторонами та забезпечуючи чесний розгляд для кожної зі сторін.

Приймаючи присягу, суддя бере на себе зобов'язання безсторонньо, неупереджено та незалежно здійснювати правосуддя. Незалежність суддів є прерогативою чи привілеєм, що надається не на користь власних інтересів суддів, а на користь забезпечення верховенства закону та в інтересах тих осіб, що покладають надію на правосуддя (Висновок № 1 (2001) КРЕС про стандарти незалежності судових органів та незмінюваність суддів).

Статтею 15 Кодексу суддівської етики передбачено, що неупереджений розгляд справ є основним обов'язком судді. Суддя має право заявити самовідвід у випадках, передбачених процесуальним законодавством, у разі наявності упередженості щодо одного з учасників процесу, а також у випадку, якщо судді з його власних джерел стали відомі докази чи факти, які можуть вплинути на результат розгляду справи. Суддя не повинен зловживати правом на самовідвід. Суддя заявляє самовідвід від участі в розгляді справи у разі неможливості ухвалення ним об'єктивного рішення у справі.

Об'єктивність судді є необхідною умовою для належного виконання ним своїх обов'язків, вона проявляється не тільки у змісті винесеного рішення, а в усіх

процесуальних діях, що супроводжують його прийняття (пункти 1.2, 2.1 Бангалорських принципів поведінки суддів від 19 травня 2006 року, схвалених Резолюцією Економічної та Соціальної Ради ООН від 27 липня 2006 року № 2006/23).

Закон не покладає на суддю обов'язку переконувати у своїй неупередженості. Суддя (суд) своєю процесуальною та позапроцесуальною поведінкою має таку неупередженість та безсторонність транслювати, демонструючи презумпцію неупередженості судді. Якщо у судді існують реальні факти для самовідводу, які впливатимуть на його безсторонність, суддя має вказати про це у поданій заяві (процесуальному рішенні).

Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод (надалі також – “ЄКПЛ”, “Конвенція”) визначає право кожного на справедливий суд і публічний розгляд його справи упродовж розумного строку незалежним і безстороннім судом, встановленим законом, який вирішить спір щодо його прав та обов'язків цивільного характеру або встановить обґрунтованість будь-якого висунутого проти нього кримінального обвинувачення. Стаття 6 §1 вимагає, аби кожен суд, до якого вона застосовується, був «безстороннім». Зазвичай безсторонність визначається як відсутність упередження або наперед складеної думки і може оцінюватись у різний спосіб (рішення «Курґіанов v. Cyprus», 15.12.2005, № 73797/01, §118;).

Як зазначає ЄСПЛ у рішенні від 24 травня 1989 року у «*Hauschildt Case*» № 11/1987/134/188, §48, найголовніше - це довіра, яку в демократичному суспільстві повинні мати суди у громадськості. (Про це наголошує і Велика Палата Верховного Суду, зокрема в ухвалі від 04.02.2020 у справі № 908/137/18). Європейський суд з прав людини неодноразово наголошував, що принципи незалежності і безсторонності суду тісно взаємопов'язані між собою.

Наявність безсторонності суду може бути оцінена різноманітними способами, зокрема за суб'єктивним та об'єктивним критеріями (рішення у справах «*Piersack v. Belgium*», 26.10.1984, №8692/79, §§ 28–32, «Мироненко і Мартиненко проти України», 10.12.2009, №4785/02 §66). **За суб'єктивним критерієм оцінюється особисте переконання конкретного судді в цій справі, а об'єктивний критерій визначається шляхом з'ясування того, чи надав цей суддя достатні гарантії для виключення будь-якого законного сумніву з цього приводу** (рішення у справі «*De Cubber v. Belgium*», 14.09.1987, №9186/80, § 24).

У контексті об'єктивного критерію слід визначати, чи існували переконливі факти, які могли б викликати сумніви щодо судді безсторонності. Це означає, що при вирішенні того, чи є у цій справі обґрунтовані причини побоюватися, що певний суддя був небезстороннім, позиція заінтересованої особи є важливою, але не вирішальною. Вирішальним є те, чи можна вважати такі побоювання об'єктивно обґрунтованими (рішення у справі «*Білуха проти України*», 09.11.2006, №33949/02, §§ 52, 53).

Професійні, фінансові чи особисті відносини між суддею та учасником справи, представником учасника справи можуть викликати сумніви у безсторонності суду (рішення у справах «*Pescador Valero v. Spain*», 24.09.2003, 62435/00 § 27, «*Wettstein v.*

Switzerland», 21.03.2001, 33958/96, § 47). **Навіть припущення про факти, що ставлять під сумнів неупередженість суду, мають значення** (рішення у справі Castillo Algar v. Spain, 28.10.1998, №79/1997/863/1074, § 45).

У зв'язку з наведеними обставинами Громадська рада доброчесності звертає увагу на те, що участь у справі особи, яка перебуває у професійних відносинах із суддею, може створювати об'єктивні сумніви у неупередженості суду з точки зору стороннього спостерігача. Відтак, на думку Громадської ради доброчесності, дії Кандидата щодо продовження розгляду справи та відмови у задоволенні заявленого відводу можуть свідчити про наявність ризику упередженості під час прийняття процесуальних рішень у даній справі.

Разом із тим, звертаємо увагу, що у справі №472/262/18 за наявності подібних обставин Кандидат самостійно заявив про самовідвід у зв'язку з тим, що правопорушником був колишній чоловік помічниці Кандидата. Таким чином, Громадська рада доброчесності вбачає непослідовність у підходах Кандидата до вирішення питання врегулювання конфлікту інтересів (заявлення самовідводу) за наявності подібних обставин.

Відповідно до доктрини заборони суперечливої поведінки (venire contra factum proprium), суддя не може допускати поведінку, яка суперечить добросовісності, зокрема, поведінка, що не відповідає попереднім заявам або поведінці.

Обставини врегулювання конфлікту інтересів у справі №472/1270/20 свідчать про недотримання Кандидатом стандартів неупередженості та правил врегулювання конфлікту інтересів під час здійснення правосуддя. Участь у справі особи, яка перебуває з Кандидатом у безпосередніх службових відносинах, а також відмова від заявлення самовідводу за таких обставин об'єктивно створюють сумніви щодо неупередженості суду.

Додатково надаємо Вищій кваліфікаційній комісії суддів України інформацію, яка сама по собі не стала підставою для висновку, але потребує пояснення з боку кандидата.

1.1 В декларації особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування (далі — майнова декларація) за 2024 рік, Кандидат зазначив відомості щодо набуття у власність об'єкта нерухомого майна членом його сім'ї. Зокрема, у відповідному розділі декларації зазначено, що дружина Кандидата у звітному періоді придбала квартиру, розташовану на території Болгарії, загальною площею 59 кв. м. Вартість такого об'єкта нерухомості в декларації визначена у розмірі 2 241 751 грн.

Разом з тим, у декларації за той самий рік, у розділі декларації **«Видатки та правочини суб'єкта декларування»**, де підлягають відображенню витрати та правочини, що перевищують встановлений законом поріг і пов'язані з набуттям майна, Кандидат зазначив іншу суму витрат, пов'язаних із придбанням зазначеної квартири, а саме - 948 433 грн.

Таким чином, між даними, відображеними у різних розділах майнової декларації, наявна істотна розбіжність щодо вартості одного й того самого об'єкта нерухомого майна.

Різниця між зазначеними сумами становить значний розмір, що може свідчити або про неповне відображення інформації у відповідному розділі декларації, або про можливу технічну чи іншу помилку під час її заповнення.

Наявність таких невідповідностей у поданій майновій декларації викликає обґрунтовані сумніви щодо достовірності та повноти задекларованих відомостей, у зв'язку з чим виникає потреба у додаткових пояснень та уточнень зі сторони Кандидата щодо фактичної вартості придбаного майна, а також, що стало підставою для відображення різних сум у відповідній майновій декларації.

1.2. У майнових деклараціях, поданих починаючи з 2022 року, Кандидат послідовно зазначає, що його фактичне місце проживання збігається з місцем реєстрації. Водночас, за наявною інформацією, Кандидат та члени його сім'ї фактично проживають у селищі Веселинове, Миколаївської області в квартирі загальною площею 52,7 кв.м.. Разом з тим, встановлено, що Кандидат має у користуванні ще одну квартиру загальною площею 29,9 кв. м, яка була надана йому для службового користування. Зазначені відомості мають певні розбіжності між задекларованими та фактичними даними.

Крім того, рішенням Вищої ради правосуддя № 6/0/15-24 від 09.01.2024 Кандидата було направлено у відрадження до Центрального районного суду м. Миколаєва для здійснення правосуддя, де Кандидат має квартиру у власності. Попри це, у майнових деклараціях Кандидат і надалі зазначає право користування службовою квартирою у селищі Веселинове, хоча фактично вже не здійснює там правосуддя. Така невідповідність задекларованих даних та фактичних обставин потребує додаткових пояснень з боку Кандидата.

1.3. Відповідно до майнової декларації за 2022 рік, Кандидат задекларував продаж рухомого майна – автомобіля RENAULT DUSTER 2016 року випуску вартістю 365 600 грн, про що зазначено у розділі 11 «Доходи, у тому числі подарунки». Проте при аналізі розділу 14 «Видатки та правочини суб'єкта декларування» видно, що Кандидат не вказав інформацію про вчинений правочин, а саме про продаж автомобіля.

У майновій декларації зазначаються видатки, **а також будь-які інші правочини**, вчинені у звітному періоді, **на підставі яких у суб'єкта декларування виникає або припиняється право власності**, володіння чи користування, у тому числі спільної власності, на нерухоме або рухоме майно, нематеріальні та інші активи, а також виникають фінансові зобов'язання, зазначені у п.п. 2–9 ч. 1 ст. 46 Закону (п. 10 ч. 1 ст. 46 Закону України “Про запобігання корупції”).

Згідно з роз'ясненнями НАЗК, у розділі 14 «Видатки та правочини» необхідно відображати правочини (наприклад, договори купівлі-продажу), на підставі яких припинено право власності, якщо вартість об'єкта перевищує 50 прожиткових мінімумів.

На кінець 2022 року прожитковий мінімум становив 2 589 грн. Вартість проданого автомобіля значно перевищує цей поріг (50 прожиткових мінімумів), отже, Кандидату слід було відобразити даний правочин у розділі 14 декларації. Враховуючи наведене, Громадська рада доброчесності вважає, що Кандидат мав відобразити продаж

автомобіля не лише як дохід у розділі 11, а й як правочин у розділі 14 декларації, відповідно до вимог НАЗК. Недодержання цього порядку декларування може бути розцінене як зазначення неповної інформації в майновій декларації.

Елеонора Ємець

Координатор Громадської ради доброчесності

(підписано електронним цифровим підписом)

ПРОТОКОЛ
електронного голосування
(є невід'ємною складовою висновку)

12.03.2026 Громадська рада доброчесності затвердила висновок 12-ма голосами з 19 голосів членів ради.

У голосуванні взяли участь 12 членів:

1. Батурін Олег
2. Веретільник Ольга
3. Ємець Елеонора
4. Зелінський Антон
5. Ільницька Світлана
6. Красненко Марія
7. Михалевич Оксана
8. Олещенко Юлія
9. Панченко Артем
10. Секелик Лілія
11. Тузов Дмитро
12. Фесенко Сергій

Елеонора Ємець

Координатор Громадської ради доброчесності

(підписано електронним цифровим підписом)